

Върховен касационен съд

НАЧАЛО СПРАВКИ ЗА ДЕЛА ПРЕСОФИС БЮЛЕТИН КОНТАКТИ

Съдебен акт

О П Р Е Д Е Л Е Н И Е
№ 31
гр. София, 12.01.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

Върховният касационен съд на Република България, второ гражданско отделение, в закрито заседание на единадесети януари две хиляди двадесет и трета година в състав:

Председател: ПЛАМЕН СТОЕВ
Членове: ЗДРАВКА ПЪРВАНОВА
РОЗИНЕЛА ЯНЧЕВА

като разгледа докладваното от съдия Янчева ч. гр. дело № 20 по описа за 2023 г., за да се произнесе, взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 274, ал. 3, т. 1 ГПК.

Образувано е по частна касационна жалба вх. № 5520/20.10.2022 г., подадена от Висше училище [REDACTED] чрез адвокат Е. Р., срещу определение № 803 от 20.09.2022 г. по ч. гр. д. № 580/2022 г. на Окръжен съд – Добрич, с което е потвърдено определение № 1404 от 15.06.2022 г. по гр. д. № 1019/2022 г. на Районен съд – Добрич за прекратяване на първоинстанционното дело.

Въззивният съд е изложил, че делото пред Районен съд - Добрич е образувано по искова молба, с която са предявени искове по чл. 203, ал. 2 КТ, във вр. с чл. 45 ЗЗД от Висше училище [REDACTED] срещу М. Г. Д. - за осъждане на ответницата (бивша служителка на ищеца по трудово правоотношение), да заплати на ищеца сума в размер на 13 200 лв., представляваща обезщетение за причинени му имуществени вреди, ведно със законната лихва върху сумата, считано от датата на увреждането - 25.11.2021 г., до окончателното плащане. Посочил е, че в исковата молба най-общо е изложено, че в периода м. юни 2021 г. – м. ноември 2021 г. са били извършени от ищеца множество консултации с адвокати за оказване на съдействие и подготвяне на отговори на множество искания и действия на ответницата за предоставяне на справки, становища и информация от работата на различни органи на университета. Такова съдействие от адвокати било ангажирано и по повод подадени сигнали от ответницата до държавни институции, вкл. до Инспекция по труда, които се оказали неоснователни. Разноски за адвокатска защита били платени от ищеца и по повод четири жалби на ответницата до Административен съд - Добрич, по които били образувани адм. д. № 564/2021г., № 598/2021 г., № 600/2021 г. и № 619/2021 г., производствата по които приключили с определения за прекратяване поради недопустимост на жалбите. Вредите от сочените според ищеца неправомерни

действия на ответницата възлизили на обща сума от 13 200 лв.

Окръжен съд – Добрич е приел, че при липсата на изложени в исковата молба конкретни обстоятелства, които в детайли да очертават конкретните отделни неправомерни действия на ответницата (деликти), от които произтичат претендираните вреди, основателно Районен съд – Добрич, с разпореждане № 2140/13.04.2022 г., е предприел процедура по чл. 129, ал. 2 ГПК по отстраняване нередовности на исковата молба, като е указал на ищеца да посочи поотделно, във връзка с твърденията за искани от ответницата справки и документи от работодателя, всяко действие на ответницата, довело до вредоносен резултат, респ. в какво се изразява вредата, като опише конкретната ситуация, какви документи и справки са искани от ответницата по дати и какви действия са предприети от ищеца в отговор на тези действия, изискващи консултация с адвокат и довели до извършване на разходи за адвокатска помощ. Указано е на ищеца да конкретизира какви сигнали са подадени от ответницата до държавни органи по дати, какви документи са изискани от държавния орган за проверката по всеки сигнал, какви документи ищецът е предал на органите и как е приключило производството по всеки сигнал, респ. по кои конкретни поводи са ангажирани адвокатски услуги и какви суми са платени за тях. Ищецът, по указанията на съда, е следвало да уточни размера на отделните иски претенции за обезщетения за вреди от всяко твърдяно неправомерно действие на ответницата. Следвало е също така да уточни отделните си претенции за обезщетяване на вреди от сторени разноски за адвокатски услуги по всяко от четирите цитирани административни дела на Административен съд - Добрич.

Въззивният съд е съобразил, че в определения едноседмичен срок ищецът е подал молба вх. № 9904/13.06.2022 г., придружена с „уточнение към искова молба“, според което са предявени пет кумулативно обективно съединени иска за имуществени вреди, както следва: иск с цена 7200 лв. за обезщетяване на вреди от неправомерно отправени от ответницата заявления и сигнали до В ■■■ и до държавни институции през периода м. юни – м. декември 2021 г.; иск с цена 2400 лв. за обезщетяване на вреди под формата на разноски за адвокатско възнаграждение по адм. д. № 619/2021 г. на Добричкия административен съд; иск с цена 1200 лв. за обезщетяване на вреди под формата на разноски за адвокатско възнаграждение по адм. д. № 600/2021 г. на Добричкия административен съд; иск с цена 1200 лв. за обезщетяване на вреди под формата на разноски за адвокатско възнаграждение по адм. д. № 564/2021 г. на Добричкия административен съд; иск с цена 1200 лв. за обезщетяване на вреди под формата на разноски за адвокатско възнаграждение по адм. д. № 598/2021 г. на Добричкия административен съд. В уточнителната молба по иска с цена 7200 лв. са изброени конкретни заявления до ректора на В ■■■ и сигнали до държавни институции, подадени от ответницата, но не са изложени детайлни обстоятелства в какво се изразява неправомерността на поведението на ответницата по всеки сигнал/заявление. Фактите са изложени общо и схематично, не е визирано кое е наложило ползването на адвокатски услуги по всеки сигнал/заявление, какви са по вид адвокатските консултации и услуги по всеки сигнал/заявление, от кого са предоставени тези услуги и на каква стойност. Липсва подробно изложение какъв е резултатът от действията и проверките по всеки сигнал/заявление. Предвид така изложеното, въззивният съд е заключил, че исковата молба в частта по иска с цена 7200 лв. е останала нередовна и правилно производството по този иск е било прекратено. Приел е, че доколкото всяко твърдяно неправомерно действие на ответницата - всеки сигнал/заявление, представлява самостоятелен деликт, ищецът е следвало да уточни какви по размер имуществени вреди е претърпял от всяко такова действие и да посочи цена на всеки един от кумулативно обективно съединените иски в рамките на общата сума от 7200 лв., претендирана като обезщетение за вреди от 12 бр. заявления и 3 бр. сигнала.

Въззивният съд е намерил за правилно и прекратяването на производството и по останалите четири иска за обезщетяване на имуществени вреди под формата на адвокатско възнаграждение по четири административни дела на Добричкия административен съд. Посочил е, че изводите на първоинстанционния съд кореспондират на константната съдебна практика на ВКС и на характера на отговорността за съдебно-деловодни разноски. Визирал е, че от представените определения по цитираните административни дела на ДАС се установява, че всички производства са били прекратени. Производството по адм. д. № 598/2021 г. на ДАС е било прекратено и изпратено на Варненски районен съд по подсъдност, а по останалите три дела производството е било прекратено поради недопустимост на жалбата. Съдът е приел, че отговорността за съдебни разноски може да бъде реализирана само в рамките на висящ съдебен процес и не може да се търси в отделно производство със самостоятелен иск. Такъв самостоятелен иск, каквито са тези за разноски по горепосочените четири административни дела, е недопустим. Към датите на постановяване на определенията по въпросните административни дела са били действащи разпоредбите на чл. 143, ал. 1-4 АПК, регламентиращи начина на разпределение на отговорността за разноски в административните производства пред съд съобразно изхода от производството, като присъждане на разноски е предвидено в полза на ответника и при прекратяване на производството по жалбата (чл. 143, ал. 3 АПК), поради което Висшето училище [REDACTED] е следвало да заяви изрично искането си за присъждане на разноски под формата на адвокатско възнаграждение по всяко от делата пред ДАС и като не е сторило това, правото му на такива е преклудирано.

Висшето училище [REDACTED] атакува въззивното определение като неправилно, немотивирано, необосновано и постановено в противоречие с материалния и процесуалния закон.

В изложението по чл. 284, ал. 3, т. 1 ГПК жалбоподателят се позовава, на първо място, на основание за касационно обжалване по чл. 280, ал. 1, т. 1 ГПК по въпросите: 1. В какви рамки и до каква степен се разпростира служебната проверка за редовност на исковата молба по чл. 129 ГПК; 2. Компетентен ли е съдът да преценява дали исковата претенция е основателна и доказана на етап проверка за редовност на исковата молба по реда на чл. 129 ГПК; 3. Липсата на достатъчно подробно изложение на фактическите обстоятелства, на които се основава исковата претенция, съставлява ли елемент за нередовност на иска при проверката по реда на чл. 129 ГПК. Съставлява ли елемент за недопустимост на иска; 4. В случай на предявен недопустим иск съдът следва ли да даде указания за отстраняване на нередовност на исковата молба. В случай, че бъдат дадени такива указания и същите бъдат изпълнени, допустимо ли е прекратяване на производството поради изначална недопустимост на иска, без оглед на изпълнените указания; 5. При постановяване на съдебния акт в хода на исков процес съдът следва ли да се съобрази с мотиви, изложени от същия съд в хода на обезпечително производство, с оглед преценка за редовност на исковата молба по чл. 129 ГПК; 6. Когато производството по делото е прекратено преди призоваването на ответника и участието му в съдебното производство в качеството на ответник, дължат ли се в това производство направените от него разноски. Допустим ли е самостоятелен иск за разноските по исков ред. Твърди, че по първия въпрос – в какви рамки и до каква степен се разпростира служебната проверка за редовност на исковата молба по чл. 129 ГПК - съдът се е произнесъл в противоречие с приетото в решение № 438/12.01.2012 г. по гр. д. № 76/2011 г. на ВКС, III г. о.

На второ място, жалбоподателят сочи наличие на основание по чл. 280, ал. 1, т. 3 ГПК по следните въпроси, по които твърди, че липсва съдебна практика: 1. Компетентен ли е съдът да преценява дали исковата преценка е основателна и доказана на етап проверка за редовност на исковата молба по реда на чл. 129 ГПК; 2. Липсата на достатъчно подробно изложение на

фактическите обстоятелства, на които се основава исковата претенция, съставлява ли елемент за нередовност на иска при проверката по реда на чл. 129 ГПК. Съставлява ли елемент за недопустимост на иска; 3. В случай на предявен недопустим иск съдът следва ли да даде указания за отстраняване на нередовност на исковата молба. В случай, че бъдат дадени такива указания и същите бъдат изпълнени допустимо ли прекратяване на производството поради изначална недопустимост на иска, без оглед на изпълнените указания. 4. При постановяване на съдебния акт в хода на исков процес съдът следва ли да се съобрази с мотиви, изложени от същия съд в хода на обезпечително производство, с оглед преценка за редовност на исковата молба по чл. 129 ГПК; 5. Когато производството по делото е прекратено преди призоваването на ответника и участието му в съдебното производство в качеството на ответник, дължат ли се в това производство, направените от него разноски. Допустим ли е самостоятелен иск за разноските по исков ред.

На последно място, жалбоподателят се позовава на очевидна неправилност на обжалваното от него определение – основание за допускане на касационно обжалване по чл. 280, ал. 2, пр. трето ГПК, като сочи, че то противоречи на мотивите, изложени в: определение № 617/14.07.2022 г. по ч. гр. д. № 413/2022 г. на Окръжен съд – Добрич, определение от 17.09.2016 г. по адм. д. № 5497/2016 г. на АССГ, определение от 17.09.2016 г. по адм. д. № 5500/2016 г. на АССГ.

Настоящият съдебен състав на второ гражданско отделение на ВКС намира за установено следното:

Частната касационна жалба е подадена в срок, от надлежна страна. Същата е допустима в частта, с която се обжалва въззивното определение относно иска в размер на 7200 лв. В останалата част жалбата е недопустима и не подлежи на разглеждане на основание чл. 274, ал. 4, във вр. с чл. 280, ал. 3, т. 1, пр. първо ГПК, предвид цената на останалите обективно съединени икове (2400 лв., 1200 лв., 1200 лв. и 1200 лв.), и производството по нея следва да бъде прекратено.

Разпоредбата на чл. 274, ал. 3 ГПК урежда, че по отношение на частните касационни жалби приложение намира чл. 280, ал. 1 и ал. 2 ГПК.

Съгласно чл. 280, ал. 1 ГПК допускането на касационно обжалване е предпоставено от произнасянето от въззивния съд по материалноправен или процесуалноправен въпрос, който е от значение за спорното право и по отношение на който е налице някое от допълнителните основания по чл. 280, ал. 1, т. 1-3 ГПК, както и при вероятна нищожност, недопустимост или очевидна неправилност на въззивния акт (чл. 280, ал. 2 ГПК). Съгласно постановките на Тълкувателно решение № 1/19.02.2010 г. по тълк. д. № 1/2009 г. на ОСГТК на ВКС касаторът е длъжен да изложи ясна и точна формулировка на правния въпрос от значение за изхода по конкретното дело, който е включен в предмета на спора и е обусловил правните изводи на съда в обжалваното решение/определение. ВКС не е задължен да го изведе от твърденията на касатора, както и от сочените от него факти и обстоятелства в касационната жалба, а може само да го конкретизира, уточни и квалифицира. Неформулирането на такъв въпрос е достатъчно основание за недопускане на касационно обжалване по чл. 280, ал. 1 ГПК. Допълнително касаторът следва да аргументира наличието на някое от допълнителните основания за допускане на касационно обжалване, визирани в чл. 280, ал. 1, т. 1-3 ГПК.

Въз основа на изложеното по-горе, настоящият съд намира, че не са налице основания за допускане на касационно обжалване. Съображенията му за това са следните:

По отношение на формулираните на първо място въпроси жалбоподателят не е аргументирал допълнително основание за допускане на касационно обжалване по чл. 280, ал. 1, т. 1 ГПК, съгласно изискванията на ГПК и цитираното по-горе тълкувателно решение. Не е визирана задължителна практика или практика на ВКС и ВС, на която по формулираните въпроси

въззивното определение да противоречи. Такава е посочена само по първия въпрос - решение № 438/12.01.2012 г. по гр. д. № 76/2011 г. на ВКС, III г. о., но тя е ирелевантна, тъй като в нея е разгледан друг въпрос („В кои случаи въззивният съд прекратява производството по делото, поради нередовност на исковата молба“), като даденият отговор касае правомощията на въззивния съд, когато същият констатира нередовности на исковата молба във въззивното производство.

Освен това, вторият въпрос е неотнормен - той не кореспондира с изложените от въззивния съд мотиви, тъй като последният не е изследвал основателността на исковите претенции. Въпросите под № 3 не позволяват принципен отговор, тъй като отговорът им зависи от конкретиката на всеки отделен спор. Освен това тези въпроси касаят само част от решаващите съждения на съда, доколкото същият се е позовал не само на липса на достатъчно изложение на фактическите обстоятелства, обуславящи претенцията, но и на неуточняване по размер на отделните заявени претенции. Въпросите от тази група под №№ 4 и 6 са свързани с мотивите на Окръжен съд – Добрич по исковете с цена на всеки от тях под 5000 лв., в която част въззивното определение не подлежи на касационно обжалване, съобразно изложеното по-горе. По въпрос № 5 следва да се отбележи, че в съдебната практика няма съмнение, че на основание чл. 129, ал. 4 ГПК съдът е длъжен да даде указания за отстраняване на констатираните от него нередовности на исковата молба и когато те се забележат по време на производството, т. е. и на етап, когато е възможно да е било допуснато обезпечение на иска. В този смисъл и предвид разликите в характера и целите на исковото и обезпечителното производство, визираният въпрос няма отношение към решаващите изводи на въззивния съд.

Относно втората група въпроси жалбоподателят не е обосновал наличието на основание за допускане на касационно обжалване по чл. 280, ал. 1, т. 3 ГПК. Съгласно т. 4 на ТР № 1/19.02.2010 г. по тълк. д. № 1/2009 г. на ОСГТК на ВКС точното прилагане на закона и развитието на правото по чл. 280, ал. 1, т. 3 ГПК формират общо правно основание за допускане на касационно обжалване, като правният въпрос от значение за изхода по конкретно дело, разрешен в обжалваното решение, е от значение за точното прилагане на закона, когато разглеждането му допринася за промяна на създадената поради неточно тълкуване съдебна практика, или за осъвременяване на тълкуването ѝ с оглед изменения в законодателството и обществените условия, а за развитието на правото, когато законите са непълни, неясни или противоречиви, за да се създаде съдебна практика по прилагането им или да бъде тя осъвременена предвид настъпили в законодателството и обществените условия промени.

В случая никакви доводи във връзка с тези предпоставки не са изложени от жалбоподателя. Освен това относно идентичните въпроси с тези от първата група важи изложеното от настоящия съд по-горе.

Атакуваното определение е валидно и допустимо.

Същото не е очевидно неправилно по смисъла на чл. 280, ал. 2, пр. трето ГПК. За да е налице очевидна неправилност на обжалвания съдебен акт като предпоставка за допускане на касационно обжалване, е необходимо неправилността да е съществена до такава степен, че да може да бъде констатирана от съда при самия прочит на съдебния акт. Очевидната неправилност е квалифицирана форма на неправилност, обусловена от наличието на видимо тежко нарушение на закона - материален или процесуален, или явна необоснованост. Определението би било очевидно неправилно, ако например законът е приложен в неговия обратен смисъл, или е приложена отменена или несъществуваща правна норма, или е явно необосновано като постановено в нарушение на научни и/или опитни правила или правилата на формалната логика.

В конкретния казус не се откриват предпоставките за очевидна неправилност на въззивното определение, визирани по-горе. Същото не е постановено в

грубо нарушение на материалния или процесуалния закон и не е явно необосновано.

Изложеното обуславя недопускане на касационно обжалване на определението на Окръжен съд – Добрич.

Воден от изложеното, Върховният касационен съд, състав на второ гражданско отделение,

О П Р Е Д Е Л И:

ОСТАВЯ БЕЗ РАЗГЛЕЖДАНЕ частната касационна жалба вх. № 5520/20.10.2022 г., подадена от Висше [REDACTED] в частта ѝ, с която се обжалва определение № 803 от 20.09.2022 г. по ч. гр. д. № 580/2022 г. на Окръжен съд – Добрич в частта, с която е потвърдено определение № 1404 от 15.06.2022 г. по гр. д. № 1019/2022 г. на Районен съд – Добрич за прекратяване на първоинстанционното дело по предявените обективно съединени искове с цена: 2400 лв., 1200 лв., 1200 лв. и 1200 лв., И ПРЕКРАТЯВА производството по делото в тази част.

НЕ ДОПУСКА касационно обжалване на определение № 803 от 20.09.2022 г. по ч. гр. д. № 580/2022 г. на Окръжен съд – Добрич в останалата му част.

Определението подлежи на обжалване от Висше [REDACTED] в частта, с която е оставена без разглеждане касационната жалба и производството по делото е прекратено, пред друг съдебен състав на ВКС в 1-седмичен срок от съобщаването му. В останалата част определението не подлежи на обжалване.

ПРЕДСЕДАТЕЛ:

ЧЛЕНОВЕ:

© 2019 Върховен касационен съд на Република България

Стари търсачки: гела, деловодни данни, азбучник, ключови фрази

При проблеми с новите търсачки - моля уведомете ни на website@vks.bg